

عنوان مقاله:

بررسی پیامدهای اقتصادی و تولیدی بحران کاهش آب دریاچه ارومیه در پهنه شرقی از دیدگاه روستاییان

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و توسعه، دوره 22، شماره 74 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

ولی نوری میران - دانش آموزخته گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران، ایران

خلیل کلانتری - استادگروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

علی اسدی - استاد گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران، ایران

علی اکبر براتی - دانشیار گروه مدیریت و توسعه کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در سال‌های اخیر، بحران کاهش آب دریاچه ارومیه تبدیل به یک مخاطره محیطی مهم برای جامعه محلی و فرامحلی شده است. این بحران پیامدهای زیان بار مختلفی ازجمله اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و تولیدی را برای ساکنان این منطقه، ازجمله روستاییان، به همراه داشته است. به همین دلیل، پژوهش حاضر با هدف بررسی پیامدهای اقتصادی و تولیدی این بحران از دیدگاه روستاییان انجام گرفت. جامعه آماری این پژوهش شامل ۸۷۰۴۹ از خانوارهای روستایی ساکن در پهنه شرقی دریاچه بود که از بین آن‌ها ۲۳۰ خانوار به روش نمونه‌گیری طبقه ای با انتساب متناسب انتخاب و مطالعه شدند. حجم نمونه براساس فرمول کوکران تعیین شد. ابزار جمع آوری داده‌ها پرسشنامه و روش آن مصاحبه حضوری بود. روایی و پایایی ابزار تحقیق به ترتیب با استفاده از نظر متخصصان و محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ارزیابی شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار آماری SPSS استفاده شد. براساس نتایج، پیامدهایی چون کاهش سطح زیرکشت محصولات کشاورزی، کاهش منابع آبی و افزایش هزینه‌های مربوط به تامین آب کشاورزی و کاهش کیفیت آب‌های سطحی و زیرزمینی، ازجمله مهم‌ترین پیامدهای مورد توافق روستاییان بودند. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نیز نشان داد که پیامدهای اقتصادی-تولیدی مختلف کاهش آب این دریاچه در ذیل چهار گروه «کاهش کمی و کیفی تولید و درآمد کشاورزی»، «افت کمیت و کیفیت منابع آبی»، «افزایش هزینه‌ها و تهدید امنیت شغلی و درآمدی» و «کاهش فعالیت‌های غیرکشاورزی» قابل دسته‌بندی است. این چهار عامل در مجموع حدود ۶۹ درصد از واریانس کل پیامدها را تبیین کردند. حمایت از تولید و معرفی ارقام زراعی و باغی سازگار با پهنه شرقی دریاچه ارومیه و حمایت از توسعه روش‌های نوین آبیاری و تغییر الگوی کشت محصولات کشاورزی آب بر در این منطقه ازجمله پیشنهادهای این پژوهش برای کاهش این پیامدهای کاهش آب این دریاچه است.

کلمات کلیدی:

دریاچه ارومیه، پیامدهای اقتصادی و تولیدی، بحران آب، توسعه کشاورزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1923317>

